

Rok akademicki:

2014/15

Jednostka prowadząca:

Wydział Filozoficzny

Kierunek:

Filozofia

Poziom:

studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne

Nazwa przedmiotu:

Historia filozofii polskiej
(History of Polish Philosophy)

Język:

PL

Typ przedmiotu:

Przedmiot obieralny:

nie

Rok studiów, semestr:

rok II, semestr letni

Wymiar:

ćwiczenia: 30 godz.

Punkty ECTS:

ćwiczenia: 3

Forma zaliczenia:

ćwiczenia: zaliczenie z oceną

Prowadzący:

ćwiczenia: dr hab. Paweł Polak, prof. UPJPII;

Koordinator sylabusa:

dr hab. Paweł Polak, prof. UPJPII

Sylabus dostępny w ramach:

- [Historia filozofii polskiej](#) [na kierunku:] [Filozofia](#) (F), studia pierwszego stopnia (licencjackie), stacjonarne, II rok, semestr letni
 - [prowadzący ćwiczenia:30h/zo/3ECTS]: dr hab. Paweł Polak, prof. UPJPII;

Wymagania wstępne:

Wiedza i umiejętności osiągnięte po zaliczeniu wykładów i ćwiczeń z historii filozofii średniowiecznej i nowożytnej.

Cele:

Celem ćwiczeń jest zapoznanie słuchacza z najważniejszymi tekstami filozofii polskiej na przestrzeni dziejów. Słuchacz będzie miał okazję poznać najbardziej charakterystyczne utwory z danej epoki. Dzięki

temu będzie mógł poznać specyfikę i wielowymiarowość filozofii polskiej, nauczy się również identyfikować wybrane związki z rozwojem kultury polskiej.

Treści kształcenia:

- T1. Początki filozofii polskiej: Nicolaus Polonus
- T2. Burydianizm krakowski: Andrzej Wężyk i Benedykt Hesse
- T3. Stanisław ze Skarbimierza, mowy wybrane o mądrości
- T4. Scholastyczna myśl społeczno-prawna: Paweł Włodkowic
- T5. Początki polskiego humanizmu: Kallimach
- T6. Mikołaj Kopernik – pisma filozoficzne
- T7. Humanistyczna myśl społeczno-prawna: Andrzej Frycz Modrzewski, O poprawie Rzeczypospolitej
- T8. Humanistyczna myśl społeczno-prawna oraz etyka: Sebastian Petrycy z Pilzna
- T9. Filozofia Komisji Edukacji Narodowej: Grzegorz Piramowicz, Powinności nauczyciela (1787)
- T10. Polska filozofia oświeceniowa: Hugo Kołłątaj, Porządek fizyczno-moralny czyli Nauka o należytościach i powinnościach człowieka
- T11. Filozofia absolutna: Józef Maria Hoene Wroński
- T12. Polski idealizm: B. Trentowski i A. Cieszkowski
- T13. Pozytywizm warszawski: A. Świętochowski i J. Ochorowicz
- T14. Szkoła Lwowsko-Warszawska: Kazimierz Twardowski
- T15. Modernizm: Stanisław Przybyszewski, Confiteor

Efekty kształcenia:

Student:

E_1. zna wybrane idee i argumenty filozoficzne wybranych klasycznych autorów z obrębu filozofii polskiej na podstawie samodzielnej lektury ich pism

E_2. czyta i interpretuje tekst filozoficzny umieszczając go w kontekście rozwoju polskiej filozofii i kultury

Metody i narzędzia dydaktyczne:

M_1 Ćwiczenia: wspólne omawianie tekstu wraz z dyskusją.

M_2 Przygotowanie samodzielnych notatek z tekstów (sprawdzone okresowo).

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

W_1 Ocenianie ciągłe.

W_2 Ocena notatek (okresowo).

W_3 Praca zaliczeniowa na zadany temat związany z historią filozofii polskiej.

Warunkiem zaliczenia jest obecność na zajęciach (dopuszczalne są dwie nieobecności, dalsze należy usprawiedliwić zwolnieniem lekarskim i zaliczyć temat podczas konsultacji).

Prace zaliczeniowe należy oddawać do 22 maja 2015 r. (opóźnienie oddania pracy powoduje obniżenie oceny o 0,5 stopnia).

Tematy ocenione negatywnie podczas zajęć (np. brak notatki) należy zaliczyć podczas konsultacji.

Lektury podstawowe:

Początki filozofii polskiej: Nicolaus Polonus

1. Nicolaus Polonus, „Antipocras”, [w:] Brata Mikołaja z Polski pisma medyczne, sgl. Gebbethenera i S-ki, Poznań 1920 (wybór do wspólnej lektury i dyskusji)

Burydianizm krakowski: Andrzej Wężyk i Benedykt Hesse

2. Andrzej Wężyk, „Komentarz do «Fizyki»”, [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna XIII-

XV wieku, PWN, Warszawa 1978, s. 105-109.

3. Benedykt Hesse, „Komentarz do «Fizyki»”, [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna XIII-XV wieku, PWN, Warszawa 1978, s. 111-118.

Stanisław ze Skarbimierza, mowy wybrane o mądrości

4. II. Sermo de his, qui spectant ad iustitiam (Mowa o tych, którzy mają na względzie sprawiedliwość)

5. XXX. Sermo de bello iusto et iniusto (Kazanie o wojnie sprawiedliwej i niesprawiedliwej)

6. LXVI. Sermo de diligendo bono communi (Mowa o powinności poszanowania wspólnego dobra)

Scholastyczna myśl społeczno-prawna: Paweł Włodkowic

7. Paweł Włodkowic, „Traktat o władzy papieża i cesarza w stosunku do pogan” [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna XIII-XV wieku, PWN, Warszawa 1978, s. 183-211.

Początki polskiego humanizmu: Kallimach

8. Filip Kallimach Buonacorsi, „Życie i obyczaje Grzegorza z Sanoka” [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna XIII-XV wieku, PWN, Warszawa 1978, s. 523-534;

9. Filip Kallimach Buonacorsi, „List do Pica «O grzechu»” [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna XIII-XV wieku, PWN, Warszawa 1978, s. 537-551;

Mikołaj Kopernik – pisma filozoficzne

M. Kopernik, Wybór pism w przekładzie polskim, oprac. L.A. Birkenmajer,

<http://www.pbc.rzeszow.pl/dlibra/doccontent?id=5924> (wersja PDF

http://polak.wikidot.com/local--files/historia-filozofii-polskiej/Kopernik-Wyb%C3%B3r_pism.pdf 22MB)

10. M. Kopernik, „Zarys nowego mechanizmu świata i ruchów ciał niebieskich” [w:] Wybór pism w przekładzie polskim, oprac. L.A. Birkenmajer, s. 33-45.

11. M. Kopernik, „O obrotach sfer niebieskich ” [w:] Wybór pism w przekładzie polskim, oprac. L.A. Birkenmajer, (Przedmowa autora; Rozdział VI. Niezmierna rozległość nieba w porównaniu z rozmiarami ziemi; Rozdział X. Kolejność ciał niebieskich).

12. M. Kopernik, „Sposób urządzenia monety” [w:] Wybór pism w przekładzie polskim, oprac. L.A. Birkenmajer, s. 125-132.

Humanistyczna myśl społeczno-prawna: Andrzej Frycz Modrzewski, O poprawie Rzeczypospolitej

13. Andrzej Frycz Modrzewski, „O poprawie Rzeczypospolitej” [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna XVI wieku, PWN, Warszawa 1978, s. 244-264 (dodatkowo wybór z księgi III).

Humanistyczna myśl społeczno-prawna oraz etyka: Sebastian Petrycy z Pilzna

14. Sebastian Petrycy z Pilzna, „Przydatek do trzecich ksiąg «Polityki» Arystotelesowej” [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna XVII wieku. Część 1, PWN, Warszawa 1979, s. 95-117;

15. Sebastian Petrycy z Pilzna, „Przydatek do trzecich ksiąg «Etyki» Arystotelesowej” [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna XVII wieku. Część 2, PWN, Warszawa 1979, s. 31-47.

Filozofia Komisji Edukacji Narodowej: Grzegorz Piramowicz, Powinności nauczyciela (1787)

16. Grzegorz Piramowicz, Powinności nauczyciela mianowicie zaś w szkołach parafjalnych i sposoby ich dopełnienia, nakł. księgarni L. Fiszer, Łódź 1919, fragmenty: część I: rozdz. 1, s. 41-47; część III: rozdz. 1, s. 72-78; część IV: rozdz. 1, s. 85-88 (wybór dostępny też w osobnym pliku z inną paginacją).

Polska filozofia oświeceniowa: Hugo Kołłątaj, Porządek fizyczno-moralny czyli Nauka o należytościach i powinnościach człowieka

17. Hugo Kołłątaj, Porządek fizyczno-moralny czyli Nauka o należytościach i powinnościach człowieka, wyd. 1912 (<http://pbc.up.krakow.pl/dlibra/doccontent?id=85>), s. 75-89 (rozdział I-IV); 137-143 (rozdział XIII).

Filozofia absolutna: Józef Maria Hoene Wroński

18. Józef Maria Hoene Wroński, „Ostateczny cel ludzkości” [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna w latach 1831-1864, PWN, Warszawa 1977, s. 118-119.

19. Józef Maria Hoene Wroński, „Przedmiot i zadania mesjanizmu” [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna w latach 1831-1864, PWN, Warszawa 1977, s. 153-156.

20. Józef Maria Hoene Wroński, „Prawo tworzenia jako schemat samoródtwa wszelkiej rzeczywistości” [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna w latach 1831-1864, PWN, Warszawa 1977, s. 156-166.

21. Józef Maria Hoene Wroński, „Filozofia absolutna” [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna w latach 1831-1864, PWN, Warszawa 1977, s. 166-170.

Polski idealizm: Trentowski i Cieszkowski

22. Bronisław F. Trentowski, „Podstawy filozofii uniwersalnej” (dodatkowo słownik) [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna w latach 1831-1864, PWN, Warszawa 1977, s. 220-225.

23. Bronisław F. Trentowski, „Czy można uczyć się filozofii narodowej od ludu i jakie cechy mieć powinna też filozofia” [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna w latach 1831-1864, PWN, Warszawa 1977, s. 272-280.

24. August Cieszkowski, „[Byt, myśl i czyn]” [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna w latach 1831-1864, PWN, Warszawa 1977, s. 290-294.

25. August Cieszkowski, „[Królestwo Boże na ziemi jako rozwiązanie kwestii społecznej]” [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna w latach 1831-1864, PWN, Warszawa 1977, s. 318-327.

Pozytywizm warszawski: A. Świętochowski i J. Ochorowicz

26. Aleksander Świętochowski, „Źródła moralności. Zarys teorii” [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna w latach 1865-1895. Część 1, PWN, Warszawa 1980, s. 128-145.

27. Julian Ochorowicz, „Wstęp i pogląd ogólny na filozofię pozytywną” [w:] 700 lat myśli polskiej. Filozofia i myśl społeczna w latach 1865-1895. Część 1, PWN, Warszawa 1980, s. 147-163.

Szkoła Lwowsko-Warszawska: Kazimierz Twardowski

28. Kazimierz Twardowski, „Etyka wobec teorii ewolucji”, [w:] tenże, Rozprawy i artykuły filozoficzne, nakł. TNSW „Książnica-Atlas”, Lwów 1927, s. 16-32 (par. 6-10).

29. Kazimierz Twardowski, „Prawdy względne i bezwzględne (autoreferat)”, [w:] tenże, Rozprawy i artykuły filozoficzne, nakł. TNSW „Książnica-Atlas”, Lwów 1927, s. 94-95.

30. Kazimierz Twardowski, „Etyka wobec teorii ewolucji”, [w:] tenże, Rozprawy i artykuły filozoficzne, nakł. TNSW „Książnica-Atlas”, Lwów 1927, s. 343-356.

(<http://www.wbc.poznan.pl/dlibra/doccontent?id=102707>)

Modernizm

31. Stanisław Przybyszewski, Confiteor

Lektury uzupełniające:

1. Skoczyński J., Woleński J., Historia filozofii polskiej, Kraków: WAM 2010.
2. Wąsik W., Historia filozofii polskiej. T. 1-2, Warszawa: PAX 1959,1963.
3. Woleński J., Filozoficzna szkoła Lwowsko-Warszawska, Warszawa: PWN 1985.

Uwagi: